Erm

—Vaig per un corriol tortuós que travessa un bosc. Els arbres són alts i foscos. Pins negres imponents, de presència amenaçadora. És l'hora del crepuscle: el sol s'ha post però encara hi ha llum. Una llum somorta i grisa. Se sent el cant d'una òliba. Avanço amb els sentits ben desperts, atent a qualsevol indici. De què? No ho sé. Puc esperar qualsevol cosa. Passat un revolt, un tronc gruixut em barra el pas. És un arbre que deu haver tombat un llamp. O potser ha caigut de vell o corcat per alguna plaga. El salto sense dificultat i prossegueixo el camí. Al cap d'uns minuts veig, a poques passes de mi, un os bru. M'aturo, pendent de quin moviment pugui fer. Està alçat sobre les potes de darrere i roman immòbil com jo. Ens observem l'un a l'altre. És una bèstia que pot arribar a ser ferotge, un depredador nat que et pot llevar la vida d'una urpada, però alhora és un ésser majestuós i bell, que hom voldria abraçar. Veig que la seva actitud no és hostil i ell percep el mateix en mi. Ens mirem en senyal d'acceptació i cadascú segueix el seu camí. Més tard veig al terra quelcom que em crida l'atenció: és una clau. Una clau grossa de ferro, com les que obren les portes de les masies. L'agafo i me la miro de tots els costats. És un estri vell, amb pàtina, que si parlés podria explicar moltes històries, i que potser encara encaixa amb algun pany. Un cop estudiada, la torno a deixar al terra. No en faré res. No duc alforges i és un pes mort. Avanço. El camí fa un recorregut ascendent i arribo a un punt on el bosc s'aclareix i emergeixen roquissars coberts de líquens. Soc a l'estatge alpí, al domini les marmotes. D'enllà se sent el mormol alegre de l'aigua. Un torrent baixa amb ímpetu. El passo mullant-me fins als turmells i rebent els esquitxos d'una cascada propera. Fa una estona llarga que marxo i cos em bull, i l'aigua em refresca amb una carícia suau. El paisatge torna a aplanar-se i ressegueixo el viarany, que evoluciona sinuós. Núvols grisos cobreixen la volta del cel. Travesso una gran esplanada i a l'últim arribo al peu d'una paret rocallosa, que s'estén a banda i banda sense que se'n vegi la fi. No em queda més remei que escalar-la. Ho faig i quan arribo a dalt albiro el què hi ha a l'altra banda.

—Què hi veus?

—Hi veig el mateix cel encapotat, el mateix paisatge agrest, el mateix camí, que desapareix rere l'horitzó…

—D'acord.

—Ja està?

—Sí, tinc tota la informació que em cal. O veus alguna cosa més?

—No, no veig res més. Després del mur tot segueix igual. No puc fer altra cosa que continuar fent via. No hi ha un final, tot és camí.

—Doncs t'explico el significat de cada cosa.

—Entesos.

—El bosc és la vida. Pel que entenc, visualitzes un territori misteriós i feréstec, ple de perills.

—Pot ser.

—En canvi, el tronc són les dificultats i, pel que m'has dit, encara que les vegis grosses les superes sense problemes. A alguns els empipa trobar-se un obstacle. Al final tots el salten, però molts s'hi capfiquen i hi gasten més energia de la que caldria. Després t'has trobat l'os. L'os és l'amistat. Entre les persones que he enquestat me n'he trobat que n'han fugit esperitats i d'altres que se li han llençat als braços. Tu, en això, estàs a la mitjana. Ets prudent. Esperes a veure la reacció de l'altre per decidir si fer-li confiança. La clau, com potser ja t'imagines, és la fortuna, la riquesa. Aquí també m'has sorprès. Tothom veu una clau grossa, de les antigues, com tu, però gairebé tothom se la guarda. Una clau pot ser un tresor. Tu l'has desestimat. Es veu que no vols ser ric.

—És veritat, em sembla que m'és igual, això. Em recorda aquella pedra màgica que no van saber trobar perquè havia perdut el llustre. Tant hi fa. I el riu què és?

—El riu és el sexe, és clar. No t'hi has llançat de cap, però t'has mullat i has parlat de l'experiència en termes positius. Això demostra la teva actitud cap a aquesta qüestió. Però no vull que me n'expliquis més detalls.

—No pateixis, no pensava fer-ho.

—D'acord, seguim. Arribes al mur, que és…

—…la mort.

—Exacte. La mort és el final, però després hi ha el més enllà.

—Espera. He vist un cel de tempesta. Què vol dir, això?

—El cel no apareix en el test de personalitat. No simbolitza res, però sí que, en el teu cas, evoca una sensació de desassossec. Totes les descripcions que has fet concorden: ho veus tot llòbrec, tenebrós. Tens por? Tenies por, dins del món que imaginaves?

—No. Ho veia més aviat enigmàtic, et diria que gairebé em fascinava…

—Aha, t'entenc. A mi em passa el mateix.

—I què me'n dius del més enllà, doncs?

—A l'altra banda del mur molta gent hi veu un jardí, una casa amb una xemeneia que fumeja, un prat cobert de flors, el mar… Un lloc acollidor, un refugi, un final de camí. Tu i jo no. Els que no creiem en religions, predestinacions ni contes de fades, intuïm, suposem, que el més enllà és igual que el més ençà: un erm.

—El que m'expliques em plau, però deixa'm fer d'advocat del diable. El paisatge que t'he descrit és el que veig cada dia. Visc al Pirineu i aquest és el meu entorn: pins, penyes, cascades… I soc molt aficionat a l'alpinisme: m'encanta trescar per la muntanya, així que si la ruta s'allarga soc feliç. No és un calvari, ans el contrari.

—Això que em dius pot influir, és evident, però he entrevistat veïns teus i m'han fet una descripció ben diferent del paisatge. On tu veus una boscúria angoixant ells hi veuen un bosc frondós, ple de llum i de vida, i on tu sents el cant de l'òliba ells senten el del pinsà i el de la cadernera.

—I on tu veus el desert eixams de mons formiguegen.

—Ara m'he perdut.

—Res, no em facis cas. Prossegueix, si us plau.

—Replicava la teva objecció amb l'exemple de l'òliba. Per cert que aquesta és una au de mal averany, no sé si ho sabies.

—No ho sabia, no.

—Llavors per a tu la història no té fi.

—Exacte. Crec que pensar que coneixem la resposta als grans enigmes de la vida és d'una petulància desmesurada. Ningú no ha estat a l'altra banda i ha tornat per explicar-ho. Podem fer-nos il·lusions, però, en trobar-se amb la realitat, aquestes il·lusions acostumen a quedar fetes miques.

—Llavors ets nihilista.

—No sé si se n'ha de dir així. Només sé que el que espera desespera. En canvi, qui no espera res, quan rep alguna cosa, per petita que sigui, sent que ha obtingut un premi i en resta agraït.

—Has parlat de coneixement i d'il·lusions. Les persones que, quan fan aquest test, diuen que veuen meravelles i edens no creuen, per norma general, que la vida sigui així. Només ho desitgen.

—No és que jo no ho desitgi. Potser el que passa és que crec que la realitat superarà sempre la fantasia més desimbolta que hom pugui tenir.

— Però no seria cap mal que, a falta de més informació, veiessis un camí de roses…

—I quin interès tindria? Quan he estat a la muntanya he vist tolls encalmats a la vora dels rius on la truita saltironejava mirant de caçar un mosquit, he vist racons ombrívols entapissats de verd on fer una becaina qual el sol abrusa amb més inclemència, he vist l'embadalidor vol estàtic d'un colibrí, he vist crepuscles de tota la gamma de roses, malves, taronges i rojos, d'uns colors tan vius que semblava que tota la serralada s'havia incendiat… Tot això ho he oblidat. En canvi, recordo com si els estigués vivint ara mateix els moments en què he passat mals tràngols. Recordo el dia que baixava de Prat Primer a la matinada, sol i sense telèfon patint per si em torçava el turmell i havia de passar la nit al ras. Recordo quan al Congost de Collegats van obrir les comportes de les presses, aigües de la Noguera Pallaresa amunt, i amb uns amics vam haver d'aferrar-nos a les roques perquè no se'ns endugués el corrent. Recordo perdre'm, baixant el Cilindre d'Escobes, i contemplar l'abisme davant meu sense saber com m'ho faria per arribar a casa…

—No segueixis, me'n faig una idea. Ets feliç prop del perill.

—Sí. Segurament és això. I potser també és que en el segon cas ets el protagonista de la història i que en el primer, el de les postaletes, ets un mer espectador.

—D'acord. Vols mirar de continuar la història, doncs? Vols dir-me que més trobes en el teu periple per aquest paratge desolat?

—Sí. Ja és negra nit i se senten udols de llop a la llunyania. Ara és quan la cosa es comença a posar interessant…